

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/32239>

Please be advised that this information was generated on 2019-06-17 and may be subject to change.

De Commissie Tabaksblat gaat op de kleintjes letten

OVER CORPORATE GOVERNANCE, HET STRUCTUURREGIME, Ahold EN HET MAATSCHAPPELIJK ONGENOEGEN

Mr. N. Lemmers en mr. E. Schmieman LL.M.*

Een vergadering vol ongeloof. Dat is wellicht een goede typering voor de aandeelhoudersvergadering van Ahold op 4 september 2003. De nieuwe topman van Ahold, Anders Moberg, had een beloningspakket afgedwongen van meer dan € 10 miljoen. De kritiek van de aanwezige aandeelhouders die volgde op het beloningsvoorstel pareerde hij met de mededeling 'If you don't like me, I go'. De vele commentaren in de media, maar ook op straat en in de winkels van Albert Heijn, waren de dagen na de aandeelhoudersvergadering ronduit negatief. Veelvuldig werd een link gelegd tussen Ahold en het begrip corporate governance en de concept-code van de Commissie Tabaksblat.

HET BEGRIIP CORPORATE GOVERNANCE

Zowel in de literatuur als in de jurisprudentie bestaat veel aandacht voor corporate governance. Corporate governance staat bekend als het geheel aan regels en praktijken dat aangeeft hoe binnen een vennootschap de zeggenschapsverhoudingen zijn geregeld tussen het bestuur, de aandeelhouders en de commissarissen, alsmede hoe over de zeggenschapsuitoefening verantwoording moet worden afgelegd.¹ Verschillende uitwerkingen van deze definitie zijn te vinden in recente jurisprudentie van zowel de Ondernemingskamer van het Gerechtshof Amsterdam als de Hoge Raad. De afgelopen jaren hebben drie zaken veel aandacht gekregen: Gucci, HBG en RNA.² Drie overnamegevechten, waarbij steeds weer aan de orde kwam of het bestuur van de over te nemen vennootschap wel als een goed ondernemingsbestuur handelde toen het zich verdedigde tegen de overname. In de HBG-beschikking overwoog de HR dat de in Nederland aanvaarde inzichten omtrent corporate governance meewegen bij zijn uitspraken en de basis kunnen zijn van een rechtsregel.

Recente gebeurtenissen hebben aangetoond dat Nederland op het gebied van corporate governance nog min of meer een ontwikkelingsland is

Recente gebeurtenissen, met name het Ahold-schandaal en de commotie rond de hoge beloningen van ondernemingsbestuurders, hebben aangetoond dat Nederland op het gebied van corporate governance nog min of meer een ontwikkelingsland is. Maar er wordt aan verbetering gewerkt. Op 10 maart 2003 werd de Commissie Corporate Governance, onder voorzitterschap van M. Tabaksblat, geïnstalleerd. Deze commissie is ingesteld op initiatief van diverse particuliere partijen en met steun van het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Economische Zaken. De leden van de commissie zijn afkomstig uit diverse belangengroepen. Werkgevers, bestuurders en commis-

* Mr. N. Lemmers en mr. E. Schmieman LL.M. zijn werkzaam bij het Van der Heijden Instituut, Katholieke Universiteit Nijmegen.

1 P. van Schilfgaarde, *Van de BV en de NV* (13^e druk bewerkt door J. Winter), Deventer: Kluwer 2003, nr. 10.

2 Gucci: HR 27 september 2000, *JOR* 2000/217; OK 8 maart

2001, *JOR* 2001/55.

HBG: OK 21 januari 2002, *JOR* 2002/28; HR 21 februari 2003, *JOR* 2003/57.

RNA/Westfield: OK 22 maart 2002, *JOR* 2002/82; HR 18 april 2003, *JOR* 2001/110.

sarissen, Euronext, de Vereniging van Effectenbezitters en twee hoogleraren hebben zitting genomen in de commissie. Opmerkelijk is de afwezigheid van een vertegenwoordiging van de werknemers. De commissie heeft de naam van haar voorzitter aangenomen. De Commissie Tabaksblad heeft als doel om voor het eind van 2003 een hernieuwde 'code of best practice' op het terrein van corporate governance op te stellen.

HET HEDEN EN VERLEDEN

De Commissie Tabaksblad is niet de eerste commissie corporate governance in Nederland. Al op 25 juni 1997 presenteerde de 'Commissie Corporate Governance' bij monde van haar voorzitter J.F.M. Peters haar rapport.³ In dit rapport doet de Commissie Peters 40 aanbevelingen voor een goede corporate governance in Nederland. Kernpunten van het rapport waren: goed bestuur van de vennootschap, adequaat toezicht en op de juiste manier en aan het juiste orgaan verantwoording afleggen. Een van die aanbevelingen was dat de resultaten en de evaluatie van belang zouden zijn voor een verdere discussie over Corporate Governance. Het vervolg kwam dan ook snel. Op 3 december 1998 werd in Amsterdam, op het symposium 'Monitoring Corporate Governance in Nederland', het gelijknamige rapport gepresenteerd van de Monitoring Commissie, wederom onder voorzitterschap van J.F.M. Peters.⁴ In het rapport heeft de Monitoring Commissie getracht in kaart te brengen hoe het proces tot verbetering van corporate governance in Nederland is gelopen. In totaal werkten 159 (van de 208) beursgenoteerde vennootschappen mee aan het verzoek om een beschrijving te geven van de wijze waarop aan de veertig aanbevelingen werd voldaan. Het resultaat van het onderzoek was ontmoedigend. Nederlandse ondernemingen hadden nagenoeg geen veranderingen in hun governance-structuren doorgevoerd na het verschijnen van het rapport van de Commissie Peters. Maar Peters gaf niet op, ging door en presenteerde in 2002 een vervolgrapport *Corporate Governance in Nederland 2002, De stand van zaken*.⁵ Dit rapport beschreef de ontwikkelingen inzake corporate governance in de jaren 1997-2002. De bevindingen waren niet anders dan in

1998. De belangrijkste constatering was dat de uiteindelijke invloed van de aanbevelingen van de Commissie Peters door de ondernemingen zeer beperkt is of zelfs afwezig.

DE COMMISSIE TABAKSBLAT

En dan nu het Rapport van de Commissie Tabaksblad. Het vertrekpunt van de Commissie Tabaksblad is het rapport van de Commissie Peters uit 1997. Op 1 juli 2003 werd de concept-Code Corporate Governance bekendgemaakt.⁶ Net als in 1996 werden belangstellenden uitgenodigd commentaar te geven op de concept code. Die consultatietermijn is gesloten op 5 september 2003. In totaal ontving de commissie 217 commentaren, uiteenlopend van reacties door grote advocatenkantoren en diverse multinationals tot kleine particuliere beleggers en leden van verschillende medezeggenschapsorganen.

Aandeelhouders krijgen ook een belangrijke stem in de beloning van bestuurders

De code bevat zowel principes als concrete bepalingen die de bij een vennootschap betrokken personen (met name bestuurders, commissarissen en aandeelhouders) anno 2003 tegenover elkaar in acht zouden moeten nemen. De principes kunnen worden opgevat als moderne, inmiddels breed gedragen, algemene opvattingen over goede corporate governance. De code is onderverdeeld in vijf hoofdstukken: (I) Raad van Bestuur, (II) Raad van Commissarissen (RvC), (III) Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA), (IV) audit van de financiële verslaggeving en de positie van de externe accountant, en (V) openbaarmaking, naleving en handhaving.

In de code wordt de positie van de aandeelhouders en de RvC versterkt. Zo moeten aandeelhouders gemakkelijker slecht functionerende bestuurders en commissarissen kunnen ontslaan en voordrach-

3 J.F.M. Peters e.a. (red.), *Aanbevelingen inzake corporate governance in Nederland: aanbevelingen voor goed bestuur, adequaat toezicht en het afleggen van verantwoording*, Amsterdam: Secretariaat Commissie Corporate Governance 1997.

4 J.F.M. Peters e.a. (red.), *Monitoring Corporate Governance in Nederland* (Bericht van de Monitoring Commissie Corporate Governance en de uitkomsten van het onderzoek verricht door het Economisch Instituut Tilburg (EIT), verbonden aan de Katholieke Universiteit Brabant), een uitgave onder auspiciën van Amsterdam Exchange NV en Vereniging Effecten Uitgevende

Ondernemingen, Amsterdam 1998.

5 J.F.M. Peters e.a. (red.), *Corporate Governance in Nederland 2002, De stand van zaken*, een uitgave onder auspiciën van de Nederlandse Corporate Governance Stichting, Amsterdam 2002.

6 Commissie corporate governance, *De Nederlandse corporate governance code* (Beginselen van goede corporate governance en best practice bepalingen, concept: een uitnodiging voor commentaar, 1 juli 2003), www.commissiecorporategovernance.nl.

ten tot benoeming van bestuurders en commissarissen kunnen doorbreken. Daarnaast moeten besluiten over belangrijke acquisities of afstotingen de goedkeuring hebben van de aandeelhouders. Aandeelhouders krijgen ook een belangrijke stem in de beloning van bestuurders. Zij moeten het door de RvC opgestelde beloningsvoorstel, het zogenoemde remuneratierapport, goedkeuren. Voor de RvC gaat eveneens veel veranderen. Algemeen stelt de code dat iedere commissaris geschikt moet zijn om de hoofdlijnen van het totale beleid te beoordelen. Daarnaast moet iedere commissaris over de specifieke deskundigheid beschikken die noodzakelijk is voor de vervulling van zijn taak. Commissarissen moeten zich actief gaan opstellen om aan voldoende informatie te komen die nodig is voor hun eigen oordeelsvorming. Dit zullen ze moeten leren op de voor hen voorgestelde verplichte introductiecursus. Belangrijk voor veel huidige commissarissen bij grote ondernemingen zijn de voorgestelde maximumregels. Zo mag één persoon maximaal vijf commissariaten vervullen. Vervult deze persoon ergens een functie als president-commissaris, dan geldt die positie voor twee commissariaten. De zittingsduur mag volgens de code maximaal twaalf jaar zijn, te weten drie maal een periode van vier jaar. De beloningen van de bestuurders moeten worden vastgelegd in een remuneratierapport. De RvC is verantwoordelijk voor dit rapport. Zoals gezegd moet dit rapport worden goedgekeurd door de AVA.

In het rapport van de Commissie Tabaksblat is ook een advies tot monitoring opgenomen. De commissie beveelt de verantwoordelijke ministers aan een klein panel op te richten, dat doorlopend kijkt of bepaalde principes van best practice-bepalingen moeten worden aangepast of nader geïnterpreteerd. Op voordracht van dit panel zou ten minste elke drie jaar een nieuwe commissie moeten worden ingesteld die de code evalueert, en indien nodig, vernieuwt.

Hoewel de code is bedoeld voor beursgenoteerde vennootschappen, kan het merendeel van de principes ook bij de corporate governance van andere grote vennootschappen worden toegepast. De code is gebaseerd op zelfregulering. De commissie stelt echter wel voor in Boek 2 BW op te nemen dat vennootschappen die onderdelen van de code niet toepassen in hun jaarverslag moeten uitleggen waarom dat zo is ('pas toe of leg uit'-regel). Diverse vennootschappen hebben al aangegeven van deze regel gebruik te gaan maken.⁷

Het kabinet Balkenende II heeft op Prinsjesdag expliciet aangekondigd de corporate governance code wettelijk te verankeren door introductie van de door de Commissie Tabaksblat voorgestelde 'pas toe of leg uit'-regel. Het kabinet kondigde verder aan dat het begin 2004 met een standpunt komt over de definitieve corporate governance code. Hierbij zal het kabinet ook aandacht besteden aan de toekomst van de structuurregeling en een besluit nemen of het fiscale recht wordt ingezet om 'exorbitante' belonings- en afvloeiingsregelingen te beperken. De reacties van het kabinet zijn een steun in de rug van de Commissie Tabaksblat. Het is te verwachten dat deze code meer resultaat zal behalen dan zijn voorganger.

HET WETSVOORSTEL AANPASSING STRUCTUURREGELING

Gedeeltelijk parallel aan de werkzaamheden van de Commissie Tabaksblat liep de behandeling van het Wetsvoorstel Aanpassing Structuurregeling.⁸ Dit wetsvoorstel is op 9 september jl. door de Tweede Kamer aangenomen. De Eerste Kamer zal zich er nu over gaan buigen.⁹ Anders dan de naam ervan doet vermoeden, gelden veel van de wijzigingen die het wetsvoorstel bevat voor alle NV's en BV's en niet alleen voor vennootschappen die zijn onderworpen aan het structuurregime. In de structuurvennootschap heeft de RvC, in vergelijking met de gewone vennootschap, sterk uitgebreide controlerende bevoegdheden.

Een van de uitgangspunten van het wetsvoorstel is om aandeelhouders meer zeggenschap te geven. Willen aandeelhouders die zeggenschap goed kunnen uitoefenen, dan is het van belang dat zij beschikken over voldoende actuele en betrouwbare informatie over het beleid en de gang van zaken van de vennootschap. Daarmee hangt samen de versterking van het recht van aandeelhouders op het verkrijgen van die informatie. Door de bevoegdheden van de ondernemingsraad bij de benoeming van commissarissen enigszins uit te breiden, beoogt het wetsvoorstel ook de werknemers van een vennootschap meer zeggenschap te geven.

DE STRUCTUURREGELING TER DISCUSSIE

De tekst van het wetsvoorstel zoals dat nu door de Tweede Kamer is aangenomen wijkt op belangrijke punten af van de oorspronkelijke tekst. Dit is onder andere een gevolg van de hierboven al ge-

7 Bijvoorbeeld Unilever in *Het Financieele Dagblad* 4 september 2003, p. 9.

8 Wetsvoorstel Wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de aanpassing van de structuurregeling (28

179).

9 De behandeling van het wetsvoorstel vond plaats op 23 september jl. Het resultaat van deze vergadering was bij het schrijven van deze bijdrage nog niet bekend.

noemde financiële schandalen en commotie rond de inkomens van ondernemingsbestuurders. Tevens is het voortbestaan van de structuurregeling wederom ter discussie gesteld.¹⁰ Het structuurregime zou, zelfs na de in het wetsvoorstel voorgestelde aanpassingen, te veel verschillen van in andere landen gebruikelijke corporate governance-systemen. Met name de beperkte invloed die aandeelhouders in structuurvennootschappen hebben, zou in het buitenland moeilijk uit te leggen zijn. Dit versterkt de indruk van Nederland als 'corporate governance-woestijn' alleen nog maar verder.

Op 2 juli 2003 organiseerde de redactie van het tijdschrift *Ondernemingsrecht* in Den Haag een congres met de titel 'Moet het wetsvoorstel aanpassing structuurregime worden doorgezet?'.¹¹ Tijdens dit congres was een aantal ondernemingsrechtsgeleerden het erover eens dat het wetsvoorstel vele goede gedachten en aanpassingen bevat. Deze zouden echter niet de kern van het wetsvoorstel raken. Het antwoord op de vraag of het wetsvoorstel moest worden doorgezet luidde daarom ontkennend: de conclusie was dat het structuurregime als zodanig zou moeten worden afgeschaft. Wanneer van afschaffing geen sprake zou zijn, zou het structuurregime inderdaad moeten worden aangepast. Die aanpassing zou echter niet moeten plaatsvinden op de manier zoals voorgesteld in het wetsvoorstel. In plaats daarvan zouden aandeelhouders weer de bevoegdheden moeten krijgen die zij ook in niet-structuurvennootschappen hebben. De eerder genoemde uitbreiding van de bevoegdheden van de ondernemingsraad zou in de Wet op de Ondernemingsraden moeten worden geregeld.

Aan het begin van het congres stelde de minister van Justitie dat het voortdurend verder schaven aan het wetsvoorstel zou kunnen leiden tot rechtsonzekerheid bij ondernemingen. Volgens de minister zou met het voortduren van de discussie over het wetsvoorstel het gevaar groter worden dat het initiatief achter het wetsvoorstel verloren zou gaan. Dit heeft de minister ertoe gebracht het wetsvoorstel door te zetten.

BELANGRIJKE PUNTEN UIT HET WETSVOORSTEL

De positie van de aandeelhouder

Met het oog op de versterking van de informatiepositie van de aandeelhouder bepaalt het wetsvoorstel dat aandeelhouders en/of certificaathouders die alleen of tezamen ten minste 1% van het geplaatste aandelenkapitaal van de vennootschap vertegenwoordigen, het bestuur van de vennootschap kunnen verzoeken een onderwerp op de agenda van de AVA te plaatsen.¹² Deze nieuwe regel geldt voor alle vennootschappen. Waar het gaat om een beursgenoteerde vennootschap heeft ook de houder van een aandelenpakket met een beurswaarde van € 50 miljoen een agenderingsrecht.

Het wetsvoorstel beoogt de positie van aandeelhouders in NV's verder te versterken door te bepalen dat besluiten die 'een belangrijke wijziging van de identiteit of het karakter van de vennootschap of onderneming' tot gevolg hebben door de AVA moeten worden goedgekeurd.¹³ Deze bepaling bevat een open norm die aanleiding zou kunnen geven tot rechtsonzekerheid. Er zijn immers situaties mogelijk waarin het voor het bestuur niet duidelijk is of een besluit door de aandeelhoudersvergadering moet worden goedgekeurd. Besluiten die volgens het wetsvoorstel in ieder geval moeten worden goedgekeurd, betreffen de overdracht van (bijna) de gehele onderneming, het aangaan of verbreken van een duurzame samenwerking die van ingrijpende betekenis is voor de vennootschap en ten slotte het nemen of afstoten van een aanzienlijke deelneming.¹⁴ Het ontbreken van de benodigde goedkeuring heeft echter geen externe werking. Wanneer het bestuur zonder goedkeuring een overeenkomst sluit, is de vennootschap dus toch aan de overeenkomst gebonden.

De Raad van Commissarissen

De RvC is belast met het toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de vennootschap.¹⁵ Het op tijd verschaffen van de daartoe benodigde informatie is een taak van het bestuur van alle vennootschappen die een RvC hebben. Het wetsvoorstel bepaalt dat het bestuur van de vennootschap de RvC ten minste één keer per jaar moet informeren over de hoofdlijnen van het strategisch beleid van de vennootschap, de algemene risico's die de vennootschap loopt en de

10 Eerder gebeurde dit ook al eens: zie F.J.P. van den Ingh, G. van Solinge en M.P. Nieuwe Weme, 'Weg met het structuurregime', *Het Financieel Dagblad* 9 mei 2000, p. 13.

11 Zie J.W.A. Biemans en S.-J. Spanjaard, 'Verslag van het Ondernemingsrechtcongres *Moet het wetsvoorstel aanpassing structuurregime worden doorgezet?*', *Ondernemingsrecht* 2003/11, p. 398-

406.

12 Art. 2:114a/224a BW.

13 Art. 2:107a BW.

14 Een deelneming ter waarde van 1/3 of meer van het (geconsolideerde) balanstotaal.

15 Art. 2:140/150 BW.

manier waarop deze kunnen worden gecontroleerd en beheerst.

Voor structuurvennootschappen betreft de belangrijkste wijziging de manier waarop commissarissen worden benoemd en ontslagen. Onder het huidige recht benoemt de RvC zijn leden zelf, de zogenoemde gecontroleerde coöptatie. In de toekomst draagt de RvC nog slechts kandidaat-commissarissen ter benoeming voor. De AVA en de ondernemingsraad hebben het recht personen bij de RvC aan te bevelen. Voor 1/3 van het aantal commissarissen heeft de ondernemingsraad zelfs een versterkt aanbevelingsrecht.¹⁶ Dit betekent dat de RvC de door de ondernemingsraad aanbevolen personen ter benoeming móet voordragen.¹⁷ Uiteindelijk benoemt de AVA de commissaris. Daarbij hoeft de voordracht van de RvC niet gevolgd te worden, zelfs niet wanneer het gaat om een versterkt aanbevolen commissaris. In dat geval begint het hele benoemingscircuit weer van voren af aan.

In het geval dat de RvC zijn werk niet goed doet, kan hij volgens het wetsvoorstel als geheel door de algemene vergadering worden ontslagen

In het geval dat de RvC zijn werk niet goed doet, kan hij volgens het wetsvoorstel als geheel door de algemene vergadering worden ontslagen.¹⁸ Voor alle vennootschappen bepaalt het wetsvoorstel overigens dat bij de herbenoeming van een commissaris uitdrukkelijk rekening moet worden gehouden met zijn functioneren in de afgelopen periode. Ook zal het voor geen enkele RvC meer mogelijk zijn om zichzelf een beloning toe te kennen en dan ook nog zelf de hoogte daarvan te bepalen. Het wetsvoorstel bepaalt dat alleen de AVA een beloning aan de RvC kan toekennen.

Certificering

Een belangrijk punt in het wetsvoorstel is ook de nieuwe regeling omtrent certificering. Certificering is een constructie waarbij de aandelen van een vennootschap in handen zijn van een stichting, het administratiekantoor. Op de AVA oefent het administratiekantoor het stemrecht op de aandelen uit. Het administratiekantoor geeft aan beleggers

certificaten uit, die slechts recht geven op de economische opbrengsten van de aandelen. Certificat houders kunnen niet stemmen en hebben daarmee geen directe zeggenschap over wat er met hun geld gebeurt. Voor beursvennootschappen bepaalt het wetsvoorstel dat certificathouders het administratiekantoor voortaan kunnen vragen om een volmacht, waarmee zij op een aandeelhoudersvergadering kunnen stemmen.¹⁹ In 'oorlogstijd', wanneer er een vijandige overname door een andere vennootschap dreigt, is het administratiekantoor niet verplicht een stemvolmacht af te geven.²⁰ Hetzelfde geldt wanneer een stemvolmacht wezenlijk in strijd zou zijn met het belang van de vennootschap en de daarmee verbonden onderneming.

Beloning van bestuurders

Bij de NV moet de AVA volgens het wetsvoorstel een beleid vaststellen voor de beloning van bestuurders. Ook de beloning van elke afzonderlijke bestuurder moet door de algemene vergadering worden vastgesteld, tenzij daarvoor in de statuten een ander orgaan (bijvoorbeeld de RvC) is aangegeven.²¹ Bij het vaststellen van de beloning moet het beleid van de AVA in acht worden genomen.

In het wetsvoorstel lijken de aandeelhouders er goed vanaf te zijn gekomen

DE AANDEELHOUDERS ZIJN NU AAN ZET

In het wetsvoorstel lijken de aandeelhouders er goed vanaf te zijn gekomen. Aandeelhouders hebben er een aantal bevoegdheden bij gekregen, waardoor ze daadwerkelijk zeggenschap kunnen uitoefenen. Dat is gunstig voor een goede corporate governance. Uitoefening van de meeste bevoegdheden is gebonden aan de aanwezigheid van een bepaald aantal aandeelhouders, het aanwezigheidsquorum. Het is dus een vereiste dat aandeelhouders daadwerkelijk naar de aandeelhoudersvergadering gaan. Om de nieuwe bevoegdheden ook daadwerkelijk uit te oefenen moet dus verandering komen in de huidige situatie, waarin veel aandeelhouders niet naar de AVA gaan.²²

16 Art. 2:158 lid 9 BW.

17 Tenzij de RvC van mening is dat de betrokken persoon ongeschikt is voor de functie van commissaris of dat na zijn benoeming de RvC niet meer zal zijn samengesteld zoals het hoort.

18 Art. 2:161 lid 1 jo. Lid 3 BW. Individuele commissarissen kunnen niet door de AVA worden ontslagen.

19 Art. 2:118a BW.

20 Opvallend is de tegenstelling met de concept-code van de Commissie Tabaksblat. Deze stelt dat de volmacht altijd moet worden afgegeven, dus ook in oorlogstijd.

21 Art. 2:135 BW.

22 Men spreekt in dit geval vaak van absentisme.

IS NU TOCH ALLES 'ANDERS'?

De meeste commissarissen van Ahold, die het met de corporate governance-principes niet zo nauw namen, zitten nog gewoon in het zadel. Lang zal dit echter niet meer duren, want zij hebben aangegeven bij de volgende algemene vergadering te zullen opstappen. Te betwijfelen valt of de commissarissen opstappen omdat zij zich realiseren dat ze te weinig op corporate governance hebben gelet. Het lijkt eerder zo te zijn dat de commissarissen pas na de recente publieke verontwaardiging tot het besluit zijn gekomen te vertrekken.

Het is nu afwachten of Anders zijn naam eer aandoeft. Drie weken nadat in de algemene vergadering

zijn omstreden beloningspakket bekend werd gemaakt, verscheen een nieuw persbericht, waarin hij aankondigde een deel van die beloning te hebben ingeleverd. De publieke opinie blijkt dus invloed te hebben. Iets wat niet voor de corporate governance-principes lijkt te gelden: wat de omvang van de beloning nu is, blijft vooralsnog ondoorzichtig. Volgens Ahold hangt het van de bereikte resultaten af. Waarschijnlijk zal Anders Moberg onder meer afgerekend worden op de manier waarop hij het tekort van € 6 miljard wegwerkt.²³ Indien hij dat goed doet, zorgt Ahold goed voor hem. Krijgt hij tóch een mooie bonusaanbieding. ✎

²³ *Het Financieel Dagblad* 24 september 2003, p. 11.